

“गट शेतीस प्रोत्साहन व सबलीकरणासाठी शेतकऱ्यांच्या गट शेतीस चालना देणे " योजनेंतर्गत सन २०१७-१८ व सन २०१८-१९ मध्ये निवड केलेल्या शेतकरी गटांना सन २०२३ - २४ साठी रु. ४.०० कोटी निधी उपलब्ध करून देणेबाबत..

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: कृविका-२०१७/प्र.क्र.३२/भाग-१/३-अ

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक- २१ जून, २०२३

संदर्भ :

१. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: कृविका -२०१७/प्र.क्र.३२/भाग१/३-अ, दि.५.१०.२०१८
२. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : कृविका -२०१७/प्र.क्र.३२/भाग१/३-अ, दि.९.९.२०१९
३. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: कृविका -२०१७/प्र.क्र.३२/भाग१/३-अ, दि.११.९.२०१९
४. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक:कृविका -२०१७/प्र.क्र.३२/भाग१/३-अ, दि.१४.३.२०२०
५. वित्त विभाग शासन निर्णय क्रमांक अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६५/अर्थ-३ दि.४.५.२०२०
६. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक:कृविका -२०१७/प्र.क्र.३२/भाग१/३-अ, दि.२४.८.२०२०
७. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक:कृविका -२०१७/प्र.क्र.३२/भाग१/३-अ, दि.१६.१२.२०२०
८. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक:कृविका -२०१७/प्र.क्र.३२/भाग१/३-अ, दि.२६.३.२०२१
९. वित्त विभाग शासन निर्णय क्रमांक अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३, दि.१४/१०/२०२१
१०. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक:कृविका -२०१७/प्र.क्र.३२/भाग१/३-अ, दि.२४.१२.२०२१
११. संचालक (आत्मा), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांचे पत्र क्र. जा.क्र.कृ.आ/संचा. आत्मा/गटशेती/वि.प्र.५/४३०४९/२०२१, दि. २७.१२.२०२१
१२. संचालक (आत्मा), कृषि आयुक्तालय ,पुणे यांचे पत्र क्र. जा.क्र.कृ.आ/संचा. आत्मा/ गटशेती/वि.प्र.५/४३२६१/२०२१, दि. २८.१२.२०२१
१३. संचालक (आत्मा), कृषि आयुक्तालय ,पुणे यांचे पत्र क्र. जा.क्र.कृ.आ/संचा. आत्मा/गटशेती/वि.प्र.५/२१८२/२०२२, दि. २०.०१.२०२२
१४. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक:कृविका-२०१७/प्र.क्र.३२/भाग१/३-अ, दि.३०.१२.२०२१

- १५.कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक:कृविका-२०१७/प्र.क्र.३२/भाग१/३-अ,
दि.०८.०३.२०२२
- १६.कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक:कृविका-२०१७/प्र.क्र.३२/भाग१/३-अ,
दि.१८.०५.२०२३
- १७.संचालक (आत्मा), कृषि आयुक्तालय,पुणे यांचे पत्र क्र. जा.क्र.कृ.आ/संचा. आत्मा/
गटशेती/वि.प्र.५/१३६२१/२०२३, दि. २०.०४.२०२३
१८. संचालक (आत्मा), कृषि आयुक्तालय,पुणे यांचे पत्र क्र. जा.क्र.कृ.आ/संचा. आत्मा/
गटशेती/वि.प्र.५/१७७१९/२०२३, दि. २६.०५.२०२३
- १९.संचालक (आत्मा), कृषि आयुक्तालय,पुणे यांचे पत्र क्र. जा.क्र.कृ.आ/संचा. आत्मा/
गटशेती/वि.प्र.५/१९७१६/२०२३, दि. १३.०६.२०२३

प्रस्तावना :-

सन २०२२ पर्यंत शेतकऱ्यांचे उत्पन्न दुप्पट करण्याच्या केंद्र शासनाच्या दृष्टीकोनास अनुसरून पीक उत्पादन वाढविण्यासाठी निविष्ठा, प्रशिक्षण, सिंचन, यांत्रिकीकरण, काढणीपश्चात तंत्रज्ञान, कृषिमाल प्रक्रीया व पणन इत्यादी बाबी महत्वाच्या ठरतात. राज्यातील शेतकऱ्यांची जमीनधारणा कमी असल्याने शेतकऱ्यांच्या उत्पादनात भरीव वाढ होण्यासाठी सामुहिक शेती, शेती करण्याची आधुनिक पध्दती व काटेकोर नियोजनाची आवश्यकता ही बाब विचारात घेऊन “गट शेतीस प्रोत्साहन व सबलीकरणासाठी शेतकऱ्यांच्या गट शेतीस चालना देणे” ही योजना राबविण्यास संदर्भाधीन दि. ०५.१०.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. सदर शासन निर्णयान्वये प्रस्तुत योजना सन २०१७-१८ व सन २०१८-१९ मध्ये राबविण्यास मान्यता देण्यात आली होती.

"गट शेतीस प्रोत्साहन व सबलीकरणासाठी शेतकऱ्यांच्या गट शेतीस चालना देणे" या योजनेस संदर्भाधीन दि.०९.०९.२०१९ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये दोन वर्षांची मुदतवाढ (सन २०२०-२१ पर्यंत) देण्यात आली होती. तसेच दि. २४.१२.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये सदर योजनेस एक वर्षाची मुदतवाढ (सन २०२१-२२ पर्यंत) देण्यात आली होती. तसेच दि. १८.०५.२०२३ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये सदर योजनेस दोन वर्षांची मुदतवाढ (सन २०२२-२४ पर्यंत) देण्यात आली आहे.

त्यानुषंगाने आता संचालक (आत्मा) यांनी संदर्भाधीन दि. २६.०५.२०२३ च्या पत्रान्वये सदर योजने अंतर्गत सन २०१७-१८ व सन २०१८-१९ मध्ये निवडलेल्या बारा जिल्ह्यातील (सोलापूर, सातारा, कोल्हापूर, औरंगाबाद, जालना, बीड, लातूर, उस्मानाबाद, अकोला, वर्धा, नागपूर, चंद्रपूर) गटांना मंजूर आराखड्याप्रमाणे प्रकल्प पुर्ण करण्यासाठी सन २०२३-२४ करीता एकूण रु. ११.१०७३ कोटी निधी उपलब्ध करून देण्याची विनंती केली होती. तथापि वित्त विभागाने लेखाशीर्ष (२४०१ A७८२), ३३- अर्थसहाय्य अंतर्गत रु.४.०० कोटी इतका निधी वितरीत करण्यास सहमती दर्शविली आहे.

सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात गट शेतीस चालना देणे या योजनेकरिता रु.१०.०० कोटी इतक्या निधीची तरतुद करण्यात आली आहे.

त्यास अनुसरून गट शेतीस प्रोत्साहन व सबलीकरणासाठी शेतक-यांच्या गट शेतीस चालना देणे या योजने अंतर्गत सन २०१७-१८ व २०१८-१९ मध्ये निवडलेल्या गटांना मंजूर आराखड्याप्रमाणे प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी सन २०२३-२४ करीता ४.०० कोटी निधी उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :-

१. गट शेतीस प्रोत्साहन व सबलीकरणासाठी शेतक-यांच्या गट शेतीस चालना देणे या योजने अंतर्गत सन २०१७-१८ व २०१८-१९ मध्ये निवडलेल्या बारा जिल्ह्यातील (सोलापूर, सातारा, कोल्हापूर, औरंगाबाद, जालना, बीड, लातूर, उस्मानाबाद, अकोला, वर्धा, नागपूर, चंद्रपूर) गटांना मंजूर आराखड्याप्रमाणे प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी सन २०२३-२४ करीता रु. ४.०० कोटी (अक्षरी रुपये चार कोटी फक्त) एवढा निधी आयुक्त (कृषि) यांना वितरीत करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.
२. या वरील खर्च सन २०२३-२४ मध्ये मंजूर झालेल्या अनुदानातून खालील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

मागणी क्र. डी-३

२४०१- पीक संवर्धन,

१०९ विस्तार व शेतकरी प्रशिक्षण ,

(०१)माहिती व प्रचार (०१) (५५) गट शेतीस प्रोत्साहन व

सबलीकरणासाठी शेतक-यांच्या गट शेतीस चालना देणे (१००%

राज्य योजना) (२४०१ अ ७८२) योजनांतर्गत (दत्तमत)

३. सन २०२३-२४ करीता या शासन निर्णयान्वये वितरीत होणारा रु. ४.०० कोटी निधी अखर्चित राहणार नाही याची दक्षता आयुक्त (कृषि) यांनी घ्यावी.
४. सदर योजनेअंतर्गत प्राप्त होणारा निधी खर्ची घालण्याकरिता आयुक्त (कृषि) यांना नियंत्रण अधिकारी तसेच सहायक संचालक लेखा-१, कृषि आयुक्तालय, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात आले आहे. सदर योजनेअंतर्गत मानधनाच्या /खर्चाच्या रकमा DBT (Direct Benefit Transfer) द्वारे प्रदान करण्यात याव्यात.
५. या शासन निर्णयाद्वारे उपलब्ध करून दिलेल्या निधीचा तात्काळ विनियोग करण्यात यावा तसेच निधी विनियोगाच्या अनुषंगाने संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी वेळोवेळी उपयोगिता प्रमाणपत्र शासनास सादर करावे.
६. सदरचा शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. २५८/का.१४३१, दि.०२/०६/२०२३ तसेच वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. १५०/व्यय १, दि.१३/०६/२०२३ अन्वये प्राप्त झालेल्या मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

७ सदरचा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्र. २०२३०६२११२१९३५७९०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(हे. गो. म्हापणकर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२.
४. मा. सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
५. आयुक्त, कृषि, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (५ जादा प्रतीसह)
६. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
७. संचालक आत्मा, तथा कृषि नोडल अधिकारी, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
८. सर्व संचालक / कृषि सहसंचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
९. सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
१०. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी तथा प्रकल्प संचालक (आत्मा)
११. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
१२. सर्व उपसंचालक, जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचे कार्यालय
१३. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा परीक्षा/ लेखा अनुज्ञेयता), मुंबई
१४. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, (लेखा परीक्षा/ लेखा अनुज्ञेयता), नागपूर
१५. निवड नस्ती (का.३ अ).